

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se
li.transport.remissvar@regeringskansliet.se.

Remissyttrande – Statens ansvar för det svenska flygplatssystemet, Ds 2023:3

Sammanfattning

Region Kronoberg har av Landsbygds- och infrastrukturdepartementet beretts tillfälle att avge yttrande över ovanstående remiss.

Synpunkter

Region Kronoberg välkomnar betänkandets förslag att staten bör ta ett större ansvar för flygplatssystemet. För Region Kronoberg fyller flygtrafiken en avgörande roll för interregional och internationell tillgänglighet för näringsliv och medborgare i länet. I Kronoberg är även den samhällsviktiga luftfarten av stor vikt och i detta sammanhang fyller beredskapsflygplatsen i Växjö en mycket viktig roll för bl.a. hälso- och sjukvårdens behov. Ur ett totalförsvars- och beredskapsperspektiv är det därför mycket positivt att Växjö flygplats finns med som en utpekad beredskapsflygplats. Regionala flygplatser har under covid-19-pandemin ställts inför stora ekonomiska utmaningar som på sikt riskerar att bli ett hot mot den flyginfrastruktur som binder samman landet. Region Kronoberg instämmer därför i att staten bör ta ett större ansvar för att säkerställa viktig infrastruktur och samhällsviktig verksamhet i Sverige.

I tidigare yttrande¹ har regionen särskilt betonat vikten av att hitta en finansieringsmodell som ger beredskapsflygplatser hög kostnadstäckning samtidigt som EU:s statsstödsregler följs. Förslaget om höjd beredskapsersättning och utökad ersättning till beredskapsflygplatser för att täcka underskott för verksamheten är därför positivt. Därtill ställer sig Region Kronoberg positiv till förslaget om att ersättningen ska täcka flygplatsens faktiska kostnader och inte enbart kostnader för bemanning. Från ett regionalt perspektiv ser dock Region Kronoberg att stödnivåer inte bör skilja mellan å ena sidan ersättningen till flyglinjer med allmän trafikplikt och upphandlad flygtrafik och å andra sidan ersättning till beredskapsflygplatser. Stödnivån bör i samtliga fall uppgå till 75 procent av verksamhetens ekonomiska underskott istället för rapportens förslag om att bidrag till icke statliga flygplatser, som endast ingår i ett nät av beredskapsflygplatser, ska få lämnas med högst 50 procent och högst 10 miljoner kronor per år.

¹ Trafikverkets rapport Beredskapsflygplatser för att säkra viktiga flygtransporter, I2021/02082

Region Kronoberg anser att villkor och krav för bidrag avseende tillgänglighet, fossilfri verksamhet och beredskap är rimliga och väl avvägda. Därtill instämmer regionen i att flygplatser ska präglas av hög effektivitet och kunna redovisa uppgifter och nyckeltal avseende flygplatsens verksamhet och ekonomiska förvaltning.

Region Kronoberg har inga synpunkter över vilka flygplatser som föreslås ingå i det nationella basutbudet men efterfrågar ett förtydligande gällande kriterier för vilka flygplatser som ska ingå i det nationella basutbudet av flygplatser. Därmed instämmer Region Kronoberg i förslaget att Trafikverket bör få i uppdrag att tydliggöra kriterierna för statligt åtagande avseende flyglinjer med allmän trafikplikt.

Region Kronoberg ser positivt på förslaget att ge regioner utökat inflytande inför beslut om allmän trafikplikt eller upphandling av trafiklinjer. Förslaget innebär dock att sådan kompletterande flygtrafik helt finansieras av regionen. Region Kronoberg anser att det bör övervägas om staten ska ges möjlighet att delfinansiera sådan trafik. Nuvarande förslag innebär att regionala myndigheter kan föreslå ett kompletterande utbud av internationella flyglinjer mellan en flygplats i Sverige och en i Norge eller Finland där passagerarvolymen är högst 5 miljoner passagerare per år. Region Kronoberg anser att staten bör överväga att regioner även ska kunna föreslå kompletterande internationella flyglinjer mellan en flygplats i Sverige och en flygplats i Danmark.

Region Kronoberg ser positivt på förslaget att staten bör sluta beredskapsavtal med en avtalslängd om minst fem år med icke statliga flygplatser. Beredskapsflygplatsers åtaganden kräver långsiktiga investeringar och därmed ser regionen att avtalslängden med fördel kan sträcka sig längre än fem år.

Barnrättsperspektiv

Det framgår inte av remissen om en prövning av barnets bästa har genomförts.